

syn til det første Punkt slet ikke kunde være Tale om, at nogen Indstilling kunde gøres, naar ikke de Indstillede havde de Egenskaber, som ere absolut nødvendige for at kunne kaldes. Jeg standser et Øieblik herved. Naar man siger, at man ikke kan tænke sig, at et Sogneraad kunde indstille saadanne Personer, saa siger jeg: jo, meget godt; man kan ikke blot tænke sig det, men man har oplevet det. Skjøndt jeg ogsaa ganske vist gaar ud fra, at Sogneraadene i det Hele gjøre sig Umage for at opfylde deres Pligt, har man dog oplevet, at et Sogneraad har indstillet en Læver, som har viist sig at være straffet for Tyveri; man anbefalede ham, fordi han ellers vilde falde Sognet til Byrde som Fattiglem. Et andet Medlem rykker paa Hovedet, og dertil er der ogsaa Grund, men man ser saaledes, at det Exempel, min ærede Sidemand (Nimestad) fremsførte, ikke var saa langt fra Sandheden. De toaars Børn har jeg ganske vist ikke truffet paa; men det forekommer mig at være en ganske mærkkelig Mangel paa Opfattelse, hvis man vil henge sig deri og ikke kan forstaa dette Billede. At man kan indstille absolut ukvalificerede Personer, er et Faktum, og at Loven bestemte Indtækte, er lige saa sikkert. Jeg for mit Vedkommende vilde som Kultusminister aldrig være gaaet ind paa Loven, dersom det havde været Meningen, at man under Navn af Læe skulde kunne indstille En, som var kvalificeret og Lø, som vare absolut ukvalificerede, thi det var ligefrem at give Valgret til Kommunen, hvad hverken jeg eller nogen Andre drømte om at kunne sætte igjennem i det Mindste ved denne Lov. Dernæst kommer jeg til det andet Punkt, at der er indstillet Personer, som ikke ere absolut ukvalificerede, men som dog efter Forholdene maa anses for at være saadanne, at i Virkeligheden ingen af dem er skikket eller værdig til Embedet. Jeg sætter det Tilfælde, at der var Spørgsmaal om et Kald af stor Betydning med Hensyn til de Forbringer, der kunde stilles til den Paagjældende, og at man saaldt paa at indstille tre Personer, som vare de fletteste af alle Ansøgerne, og som lige akkurat havde opnaaet Betingselserne. I saa Fald siger jeg, at Administrationen vilde forsømme sin Pligt, dersom den ikke — thi det er det, som det gaar ud paa — gav Sogneraadet Leilighed til at komme tilbage paa Sagen ved bestemt at påvise, at det umulig kunde have været dets Mening at gjøre en saadan Indstilling. Hvis det paagjældende Sogneraad da ikke vilde gjøre Noget, kommer netop Lovens Bestemmelse, som det forekommer mig med fuldeste Jøie, til Anvendelse, nemlig at der gøres Indstilling til Ministeriet. Ligesaa bestemt som Ministeriet gjorde dette gjældende i den omtalte Skrivelse, ligesaa bestemt blev det imidlertid gjort gjældende, at Meningen ikke kan være den, at det netop skal være de mest Værdige, der indstilles. Jeg tror, at der i Dag er kommen lidt Misforstaaelse frem i denne

Henseende. Meningerne derom kunne jo være delte, men jeg maa bestemt hævde, hvad jeg dengang sagde, at det naturligvis ikke kan være Meningen med Loven, at der ikke blandt Ansøgerne skulde være Flere, som vare mere værdige; og i og for sig havde de forskjellige Kvalifikationer i langt højere Grad end de Indstillede, det er min fulde Overbevisning, at det ikke kan være nok til at forfaste Valget. Det Store, som ved Loven blev opnaaet for Sogneraadet, for Kommunen, var, efter hvad man dengang tænkte sig, at Kommunen vilde blive frigjort for denne Hensyntagen til, hvem man ansaa for at være den værdigste blandt de forskellige Ansøgninger, som tidligere laa hos Skoleinspektionen. Det var dette, Kommunen nu vandt for sig; men at den skulde have vundet for sig, at den kunde opstille netop de Læe, som vare de allerfletteste, uden at der skulde være Tale om Andre, var der Ingen, som den Gang mente. Det er altsaa i fuldkommen Overensstemmelse med, hvad der fremkom i 1856, naar jeg siger, at jeg ikke kan se, hvorledes man, naar der indstilles en absolut Ukvalificeret blandt de Læe — en eller to Ukvalificerede er det Samme — ikke skulde kunne sige, at denne Indstilling ikke er legal og altsaa som Følge deraf forlanger en ny Indstilling; men heri ligger paa ingen Maade, at ikke ved denne nye Indstilling de Lø kunne komme frem igjen; derfor er der aldeles Intet til Hinder. Naar der i den omhandlede Skrivelse, som jeg forøvrigt ikke skal komme nærmere ind paa — thi ved at høre Ordene oplæse kan man ikke danne sig nogen Forestilling om, hvor vidt de ere mere eller mindre heldig valgte — som det forekom mig, blev sagt, at Tilbagejendelsen navnlig slette, fordi Direktionens Valgfrihed var bleven indskrænket, forekommer det mig meget betegnende. Jeg vil dernæst sige, at, dersom der er opstillet Læe, som overfor Embedets hele Beskaffenhed maa anses for at have de bedste Kvaliteterne, i sin fulde Ret, naar man forlanger en ny Indstilling; men dersom der blandt de Læe findes Noget, som anses skikket og værdig, tror jeg ikke, at en ny Indstilling kan forlanges. Indstillingen maa vises tilbage, naar der er absolut Uværdigheder; og naar den er opstillet saaledes, at der er en Forvanskning af hele Sagen, idet de Allerfletteste ere valgte. Det Mindste, man da kan gjøre, er, at man spørger Kommunen: „Er det ogsaa Eders Alvor? Men er der en Skikket og Værdig blandt de Indstillede, skal Indstillingen ikke vises tilbage, selv om det maatte findes, at flere Andre ere mere skikket og værdige. Dette er udtalt i Skrivelsen, og dertil holder jeg mig fuldstændig.

J. H. Hansen: Det glædede mig at høre det ærede Medlem udtale sig, som han gjorde, om det Tilfælde, han sidst nævnte. Hvor blot En er skikket og værdig, skal Indstillingen ikke tas-